

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravnništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/1. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštne. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko politiško glasilo UJU. - Poverjenišvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna štev. 1.50 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne notice vseh vrst je plačati po Din 2.50 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Določbe novega finančnega zakona za leto 1927./28., ki zadevajo prosveto in državno uradništvo.

Prinašamo izrpepek iz novega finančnega zakona, ki je bil sprejet 31. marca t. l. v narodni skupščini in je veljaven od 1. aprila 1927 do 1. aprila 1928.

Reduciranje gimnazij.

Člen 104. a (nov) se glasi: Gimnazije morejo biti nižje s štirimi razredi in popolne z osmimi razredi.

Število popolnih državnih gimnazij v celi državi ne sme biti večje od osemdeset. V katerih mestih bodo popolne gimnazije bo odločil ministrski svet na predlog prosvetnega ministra. Ostale popolne gimnazije se morajo stopnjema spremeniti v ne popolne s štirimi razredi. Izvedba tega se začne s šolskim letom 1927./28.

Nepopolne gimnazije z več kot štirimi razredi se morajo spremeniti v štirirazredne. Tudi izvedba tega se začne s šolskim letom 1927./28.

Preosnova reduciranih gimnazij v meščanske in strokovne šole.

Člen 104. b (nov), se glasi: Nižje gimnazije ki v zadnjih treh letih niso imele na koncu tretjega trimesečja več kot 120 učencev, se stopnjema zaprejo, počenši s šolskim letom 1927./28. Namesto teh se lahko po potrebi otvorijo meščanske ali strokovne šole.

Jeziki v srednjih šolah.

Člen 104. c (nov), se glasi: V členu 116. zakona o srednjih šolah se doda na koncu točke 1.: »Kot stranski predmet se lahko vzame angleški ali italijanski jezik«, a na koncu točke 3. se doda: »Kot glavni predmet se lahko vzame angleški ali italijanski jezik.«

Reduciranje učiteljskih.

Člen 104. e (nov), se glasi: Učiteljske sme biti v državi največ 33, kar jih je več se stopnjema zapro, počenši s šolskim letom 1927./28.

Narodno gledališče.

Člen 106. Na koncu teksta postaviti vejico in dodati besede »in narodnim gledališčem v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani, za izdatke, od katerih je odvisna pridobitev in povečanje dohodkov.«

Ukinitev nižjih tečajnih izpitov v srednjih šolah.

Člen 107. se menja in se glasi: V čl. 47. zakona o srednjih šolah se ukine odredba o nižjem tečajnem izpitu. V V. razred srednjih šol se smejo sprejeti vsi učenci, ki končajo z uspehom IV. razred.

Honorarne ure na srednjih šolah.

Člen 107. a (nov), se glasi: Veljavnost člena 86. finančnega zakona za proračunsko leto 1926./27. o spremembi uredbe o povišanih plačah in honoriranju uravnoteženim in nastavljenim srednjih šol se podaljša tudi na proračunsko leto 1927./28.

Disciplinska sodišča in postopek za osnovno in meščanskošolsko učiteljstvo.

Člen 108. a (nov), se glasi: V zvezi s čl. 85. zakona o proračunskih dvanajstih za april-julij 1925 in čl. 7. zakona o proračunskih dvanajstih za december 1925 — marc 1926, se pooblašča prosvetnega ministra, da sme za reševanje disciplinarnih zadev učiteljev osnovnih in meščanskih šol osnovati disciplinarna razsodišča prve instance pri oblastnih velikih županih in disciplinarno razsodišče pri prosvetnem ministru kot drugo in zadnje instanco.

Število članov in postopek za ta razsodišča odredi prosvetni minister potom odredbe.

Ustanovitev krajevnih in oblastnih šolskih odborov.

Člen 108. b (nov), se glasi: Pooblašča se prosvetnega ministra, da sme z odredbo urediti vprašanje krajevnih in oblastnih šolskih odborov v smislu čl. 62. zakona o narodnih šolah od 19. aprila 1904. leta, v zvezi z novo razdelitvijo države na oblasti, ki je nastala po izvršenih volitvah 23. januarja 1927. leta.

Enoletni tečaji za učitelje glasbe in telovadbe.

Člen 108. c (nov), se glasi: Pooblašča se prosvetnega ministra, da organizira enoletne tečaje za učitelje glasbe in telovadbe na srednjih šolah. V te tečaje se sme sprejeti po razpisu 50 osnovnošolskih učiteljev, za katere se ve, da bi bili za to stroko posebno sposobni. Po končanem tečaju se ti učitelji ne morejo vrniti na osnovno šolo, nego ostanejo stalno kot strokovni učitelji na srednjih šolah.

Pridelitev učiteljstva k prosvetni upravi in v prosvetne zavode.

Člen 108. (nov), se glasi: Izjemoma se proti čl. 123. zakona o državnem računovodstvu in čl. 101. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih pooblašča prosvetnega ministra, da sme v proračunskem letu 1927./28. uporabljati univerzitetne profesorje, po pristanku Univerzitetnega sveta, profesorje srednjih in strokovnih šol, učiteljstvo meščanskih in narodnih šol, za delo v prosvetnem ministru, pri oblastnih prosvetnih oddelkih, v muzejih, gledališčih, strokovnih šolah, pri kulturnih in humanih ustanovah in na položajih vršiteljev dolžnosti šolskih nadzornikov, po službeni potrebi, a ravno tako uradnike prosvetnega ministru in prosvetnih oddelkov za delo pri gledališčih, zopet po službeni potrebi.

Oprostitev poštne državne tiskarne.

Člen 108. (nov), se glasi: Državna tiskarna v Beogradu je oproščena poštne za zaboje, omote in pisma ki jih pošilja svojim pooblaščenim knjigarnam. Ravno tako so oproščene poštne pooblaščenice tiskarne za vse zaboje, omote in pisma, ki jih pošiljajo državni tiskarni.

Zdravniški pregled državnih uradnikov po čl. 108. čin. zakona.

Člen 120. d (nov), se glasi: Državni in samoupravni zdravniki nimajo pravice do zdravniške nagrade takrat, ko vršijo pregled v smislu čl. 108. zakona o civilnih uradnikih in drugih državnih nameščencih.

Ukinitev mest strokovnih referentov pri velikih županih.

Člen 174. a (nov), se glasi: Ukinejo se mesta strokovnih referentov pri velikih županih in se njihove funkcije prenesejo na velike župane same.

Odbor za varčevanje v državni upravi.

Člen 180. a (nov), se glasi: Ustanavlja se državni odbor za racionalno izvajanje varčevanja v državni administraciji in državnem gospodarstvu.

Ta odbor tvori: predsednik in 22 članov. V odbor pridejo:

a) štirinajst narodnih poslancev, ki jih odredi iz svoje sredine finančni odbor narodne skupščine, in

b) osem oseb, ki bodo na predlog finančnega ministra postavljene s kraljevim ukazom.

Predsednik tega odbora je finančni minister.

Ministrski svet predpiše sporazum s finančnim odborom narodne skupščine po čl. 94. ustave, uredbo o načinu delovanja, pravicah in dolžnostih odbora in o načinu in izvedbi po odboru predloženih korakov, ki se imajo podvzeti za izvajanje varčevanja v državni upravi.

Izvedba odborovih navodil spada pod finančno ministru.

Izprememba uradniškega zakona in razvrstilne uredbe.

Člen 180. z finančnega zakona se glasi: Ministrski svet se pooblašča, da v sporazumu s finančnim odborom Narodne skupščine potom uredbe v smislu člena 94. ustave izpremeni in dopolni odredbe zakona o uradnikih in ostalih civilnih državnih uslužbencih, da izpremeni zakon o državnem saobračajnem osebju in zakon o ustroju vojske in mornarice, kakor tudi uredbo o razvrstitvi in razporedbi činovnikov in ostalih civilnih državnih uslužbencev in državnega saobračajnega osebja.

Izpremembe in dopolnitve naj bodo v sledečih mejah:

1. Prejemki državnih uradnikov in uslužbencev naj se regulirajo sorazmerno važnosti in odgovornosti dela, ki ga uradnik vrši in na podlagi službenih let, ne da se pri tem prekoračijo proračunsko odobreni krediti za te izdatke.

2. Odredbe o pokojninah naj se izpremenijo in izpopolnijo tako, da se na eni strani ugodi stvarnim potrebam države, na drugi strani pa podpre one uradnike in uslužbence, ki so dopolnili službeno dobo ali so postali v državni službi nesposobni za nadaljnje delo in zaslužek. V to svrhu je treba izpremeniti in dopolniti odredbe, ki govore o pogojih, pod katerimi more biti uradnik upokojen ter o dobi, ki bo služila za podlogo določevanja pokojnine. Te izpremembe in dopolnitve se ne morejo nanašati na one uradnike, ki so bili upokojeni pred uveljavljenjem tega zakona.

3. Da se disciplinirani postopek lahko izpremeni in dopolni na ta način, da se pristojnost prenese na posebna disciplinarna sodišča v poedinih resortih in se v teh slučajih za največje kazni more pridržati kompetenca Državnega Saveta.

4. Predpisati se morajo prehodne naredbre potrebne za izvršitev teh izprememb.

5. Uredba o razvrstitvi državnih uradnikov, kakor železničarjev se morajo istočasno z odredbami zakona, ki so z njimi v zvezi spremeniti in dopolniti tako, da se izločijo vse napake in nedostatki, ki so se pokazali pri izvajanju teh zakonov. One se morajo izdelati kot sestavni del teh zakonov.

Omejitev upokojitve.

Člen 180 (nov), se glasi: Državna služba ne sme prestat na podlagi upokojitve, razen slučajev, ki so predvideni po čl. 234. uradniškega zakona, ki se pa sme uporabljati tudi le v slučaju službene potrebe in po utemeljenem odloku ministrskega sveta, a je glede proračunske možnosti osebno odgovoren tudi za take upokojitve resorni minister. Ako je vzrok upokojitve osebna ne sposobnost ali fizična nesposobnost, ima finančni minister pravico odrediti komisijonelni zdravniški pregled.

Ukinitev sprejemanja novincev v državno službo.

Člen 180. j (nov), se glasi: Med proračunskim letom 1927./28. je ustavljen sprejem novih uradnikov v državno službo, razen slučajev povratka iz penzije v aktivno službo.

Izjemoma se sme po pismenem rešenju ministrskega sveta sprejeti v državno službo nov uradnik ali uslužbenec le v slučaju neodoljive potrebe, a to na podlagi pismene utemeljitve te potrebe in predloga resornega ministra ter pristanka finančnega ministra.

V državno službo se ne morejo sprejeti, izvzemši reaktiviranja, oni civilni in vojni

državni uradniki, ki so bili upokojeni predno so dovršili predpisano efektivno število službenih let, ki je potrebno za polno pokojnino, a oni, ki bi se zatekli v službo, bodo odpušteni.

Pokojninski fond za vdove in sirote.

Člen 180. k (nov), se glasi: Pooblašča se ministrski svet, da na predlog finančnega ministra, v sporazumu s finančnim odborom narodne skupščine ter na osnovi odstavka II., čl. 94. ustave, ustanovi pokojninski fond za vdove in otroke umrlih državnih uradnikov, iz katerega se bodo izplačevale rodbinske pokojnine uradnikov.

Gotovina fondov, ki so obstojali po prejšnjih zakonih bo služila za bazo tega fonda.

Ukinitev doklad upokojencem, ki nimajo 15 službenih let.

Člen 180. l (nov), se glasi: Upokojencem, ki so bili upokojeni predno so imeli 15 let efektivne službe, a dne 1. septembra 1923. leta niso bili stari 45 let, ne pripadajo od dneva ko stopi ta zakon v veljavo, osebe in rodbinske doklade, razen slučajev upokojitve radi bolezni.

Všetnje let državnim uradnikom narodnim poslancem.

Člen 180. m (nov), se glasi: Državnim uradnikom, ki so izvoljeni za narodne poslance za ustavotvorno skupščino, se prizna čas, ko so bili narodni poslanci od dne, ko so podali ostavko, ali bili upokojeni pa do dneva povratka v službo, kakor bi bili v službi in to za pokojnino in povišice, vendar brez pravice na povrnitev zapadlih povišic za pretekli čas.

Ukinitev vseh določb specialnih zakonov, ki predvidevajo manj kot 35 let službe.

Člen 180. n (nov), se glasi: V drugem odstavku čl. 139. uradniškega zakona se postavi za besedo: »35 službenih let« pika ter se ostali del teksta razveljavi.

Mi in naše gospodarske ustanove.

Znano je, da ne zadostuje živemu organizmu samo namen življenja, ampak imeti mora tudi pogoj za življenje. Ker je vsakemu organizmu torej tudi organizaciji, ki skuša doseči svoj namen, pogoj dobro gospodarstvo, je umljivo, da mora tudi naša organizacija, ako hoče procvitati, zaposliti dobršen del svoje moči na tem polju. Ne zadostuje pa, da posveča skrb samo pridnemu pobiranju članarine in pravilni nje uporabi, ampak obračati mora pažnjo tudi na one gospodarske ustanove, ki se štejejo kot stanovske gospodarske ustanove.

Na enih in na drugih pa je interesirano vse organizirano slovensko učiteljstvo, ne samo oni, ki so dali tem institucijam življenje.

Dobrot onih je deležen vsak posameznik direktno, dobrot drugih pa stanovska organizacija in po tej posameznik. Ker je torej zveza med stanovsko organizacijo in našimi gospodarskimi ustanovami tako tesna, da ni obstoja eni brez druge, je umljivo, da stanovski organizaciji ni vse eno in tudi biti ne sme, v kakšnem stanju so naše gospodarske ustanove in kakšno stališče zavzemajo iste napram stanovski organizaciji. Na noben način n. pr. ne bi smela naša stanovska organizacija trpeti, da ena gospodarska ustanova izdaja dva učiteljska lista, list mogočne stanovske organizacije in listič, ki kljub lepemu imenu dela med člani razdor.

To tesno zvezo med stanovsko in gospodarskimi organizacijami narekuje že tudi modern trgovski duh. Podjetnik, ki se hoče ogniti štrajkom, bojkotu itd., ki hoče delovno silo v največji meri in racionalno izrabiti, se poslužuje najmodernejših prodajne metode, zato naredi v poštev najbolj prihajajoče faktorje kot socialne podjetja.

Da pa mora naša stanovska organizacija obračati vso pozornost našim gospodarskim ustanovam, ki so danes še vsaka

zase samostojne, dasi so odvisne samo in izključeno od organiziranega učiteljstva, silijo v to tudi finančne razmere posameznih članov organizacije. Da se organizacijski davek ne bode smel več povečati, je jasno, ker pri zmanjšanju dohodkov posameznikov, ni mogoče misliti na večanje izdatkov. Zahteve na organizacijo se pa v obratnem razmerju vedno večajo. Na vidiku je obrambni sklad, ki je nujno potreben, pevski zbor apelira na požrtvovalnost, Zveza državnih nameščencev zahteva članarino itd., itd.

Ker se torej zahteve na organizacijo čimdalje večajo, plačilne možnosti posameznika zmanjšujejo, bo pač treba misliti na druge vire, ki bi dajali organizaciji tisto moč, ki jo potrebuje, da živi in ne živi. To so pa edinele gospodarske pridobitne ustanove, pri katerih je učiteljstvo sodelovalo, sodeluje in brez katerega bi gospodarske ustanove propadle.

Tesna vez gospodarskih ustanov in stanovske organizacije, modern trgovski duh, slabe gospodarske perspektive posameznika in vzajemno sodelovanje vseh naših organizacij silijo in tirajo stanovsko organizacijo v to, da zavzame napram vsem našim gospodarskim ustanovam gotovo stališče, ki je: Vse učiteljske gospodarske ustanove spadajo v okvir organizacije, vsak član organizacije je obenem tudi član vseh gospodarskih ustanov.

Razmere, čas in mišljenje organiziranih članov zahtevajo, da krenemo z mrtve točke pogajanj, brskanja po blatu, in mišljenjem na realna kalkulacijska tla.

Dolžnost vseh članov je, da se potom svojih društev izrečejo, kakšno načelno stališče zavzemajo napram našim gospodarskim ustanovam in dajo tako poverjeništvu oporo, da i ono zavzame striktno stališče. Ko se bode obravnavale na učiteljskih zborovanjih »Naš delovni program«, naj se ne pozabi na točko: »Naše gospodarstvo.

Štravs Karl.

JOSIP DOLGAN:

Podeželska šola, vas in delo učiteljstva.

III.

Družabna gospodarska vprašanja še ne zanimajo učiteljev, ne naših, ne tujih; kmetijstvo se jim upira. Vsak dan pa se bolj občutijo potrebe in med nami jih je vedno več, ki razumevajo smeri nove dobe.

Pred vojno je bilo za taka vprašanja še manj razpoloženja, ker je bila mentaliteta učiteljev in učiteljic protiljudska. Učiteljice so se sramovale telesnega dela, zbirale so se na dvoriščih gostilne v vasi, pogovarjale

so se o plačah, abecednikih in računih, godrnjale so in tožile v senci zlobnosti in nevrastenice ošabnosti o praznoti in krivicah tega življenja.

Učitelji so bili takrat še edini; družila jih je mogočnost avstrijskega cesarja, elegija o učitelju trpinu in šala ob vinu. Javno so sicer povdarjali svojo važnost za kulturo naroda, ljudstvo pa jih ni maralo in tudi izobraženci niso imeli o njih dobrega mnenja, ker so bili preveč odtujeni kmet-

skemu ljudstvu in svetovni kulturi; udani pa so bili nevednosti, gostilni in konvencionalni zmotam. Taki učitelji so dajali narodu le ono dobro, ki so ga vsebovali uradni ukazi, iz svoje znanosti pa mu niso mogli nuditi ničesar, ker je niso imeli.

Dušeavnost naših malomeščanov, tedaj tudi naših učiteljev, je imela svoj vzrok v takratnih razmerah. V Avstriji je bila sicer industrija zelo razvita, vendar so imeli grofje, lastniki fidejkomisov, še vedno veliko gospodarsko moč, zato pa tudi politično in duševno moč; marčna revolucija v letu 1848. še ni popolnoma razbila izrodov avstrijskega fevdalizma. V zapadnih državah so uravnavale družabno življenje tovarna, banka in velika trgovina; v Avstriji pa plemstvo; zato je bil duh v zapadnih deželah meščansko demokratičen, v Avstriji pa še vedno fevdalno aristokratski. Grofje in knezi so vedeli, da je njihov moč in močnost v obširnih posestvih, poljih in gozdovih; njihovi otroci, zlasti hčere, pa tega niso pomislili in živeli so v sferah lahkoživosti, brezdelja, češčenja in razredne samozavesti; v resnici je te sfere izžareval grofovski gospodarski položaj. In taki otroci so bili ali pa so hoteli biti vsi služabniki avstrijske družabne zgradbe. Avstrijski oficir je bil bitje, v katerem so se združevale vse čednosti takratne morale; za njim niso norele samo ženske, ampak tudi moški so se trudili, da bi ga dosegli v njegovih tipičnih lastnostih.

Avstrijske razmere in lahka narodnost na upornost — včasih še te ni bilo — so ustvarjale značaj slovenskih malomeščanov, razredna samozavest, ki so jo prejeli od avstrijskega plemstva in činovništva, jih je ločila od kmetijskih plasti svojega rodu; tem plastem ne le, da niso pomagali, ampak so jih celo na krut in nemoralen način zaničevali in poniževali, najsibo v uradu ali pa v gostilni. Saj ni nič čudnega, da služabniki bolj mrko gledajo preprostega človeka kot njegov gospodar. Čim bolj je učitelja zastropilo malo meščansko ozračje, tem večji je bil prepad med njim in kmetijskim ljudstvom — in kulturni vpliv je bil nemogoč.

Ni nepotrebno, da to omenimo. Saj še živijo ljudje, ki so jih umesili tisti časi; zaradi svoje rutine in svoje poze so tudi še po osvoboditvi dajali duhovne smeri neorišentiranemu naraščanju. In nihče se ni domislil njihovih grehov. Še vedno je nevarno, da bi izročili še nepokvarjeni mladini svojo garnjavost kot dedščino. Mislil si bo kdo, da grdimost stan. Ali zakaj ne bi mi vedeli, kar vedo drugi, zlasti pa kmetijski človek? Mnogo bolje in za stan uglednejše je, da ga očistimo in izločimo iz njega kvarne ele-

mente, kot da zaradi bolehe sloge in anemičnega miru hodimo nemoralnosti in je ne doznamo. In zmot je tisočero, resnica je pa le ena. Razmere se vedno spreminjajo, človeška narava je slabotna in se lahko vsak čas vda nepoštenosti in duševnemu suženjstvu, čim pridejo za to ugodne prilike. Ne sloja in mir, ampak načela naj nas družijo in eno najmočnejših načel naj nam bo načelo: družitev z zdravim vaškim življenjem. Oseben boj je nizkotna zadeva, načelen boj je dolžnost in potreba, zlasti kadar gre za napredek in poštenost.

Mladi učitelji in učiteljice niso prepriženi z nitmi konvencionalnih pregreh tujih gospodarskih razredov, pač pa so preveč prirodni po življenju in obzorju, premalo kulturni, preveč oddaljeni od Evrope in Azije; v njih ni svetovne impulzivnosti, tudi oni pijejo ali pa ždijo za vaško cerkvijo. Pa saj oni niso krivi; trenutne potrebe jih ne vežejo z mogočimi boji sveta. In iz tega se vidi, kako nujno potrebno je sistematično in velikopotezno samoizobraževanje mladih učiteljev!

Ni dovolj, da se učitelji iznebijo nepravilnih strani; oni morajo tudi od sveta sprejeti vse najboljše in najvišje, ker le tedaj bodo mogli vplivati na celotno življenje naše vasi. Očividno je, da nimajo smisla za svetovno gospodarstvo in za dejanske družabne odnose vsega sveta. Saj jih je nekaj, ki se zanimajo za kmetijstvo in so pridni kmetovalci; ali njihovo znanje in delo služi le njihovim zasebnim koristim. Boljši so oni, ki poučujejo kmetijstvo kot stroko. Toda le tisti bodo razumeli smeri nove šole, ki jim ne bo kmetijstvo kot osebno nagnjenje, pa tudi ne kot stroka, ampak organska zahteva gospodarskih in družabnih potreb naših krajev, ki jim je treba vedno bolj vlivati značaj svetovnosti; kmetijstvo bo moralo biti podrejeno višjim načelom in še v podrejenem odnošaju le del drugih družabnih prvin. Učitelj, ki bo deloval v domači vasi, bo moral misliti na ves svet; zato pa bo moral poznati stvarno in miselno zgradbo človeške duše v njenih gospodarskih osnovah.

Nemški etični pedagog Förster je rekel o pokojnem Kreku da ga ni poznal človeka, ki bi tako ljubil svojo grudo, obenem pa tako cenil svetovno kulturo kot on. Kako častno in lepo bi bilo, če bi tudi o nas enkrat rekli, da jih ni ljudi, ki bi bili tako zaverovani v dobrobit in blagostanje svoje zemlje, obenem pa bili tako prešinjani v svetovno omiko kot mi. Le taki učitelji bodo prave osebnosti naše kmetijske delovne šole.

Splošne vesti.

BE NA DANAŠNJIH UCITELJSKIH.

Nove naloge, ki stoji pred njimi v današnji dobi učiteljstvo, so sprožile tudi centralni problem vzgoje našega naroda, problem reforme učiteljske izobrazbe.

Da lahko primerjamo med seboj resnične potrebe učiteljstva pri njegovem delu in pa izobrazbo, ki mu jo nudi učiteljske v današnji obliki, priredi »Ped. did. krožek« v Mariboru načelno diskusijo o zahtevah učiteljstva na učiteljsko izobrazbo.

Namen te diskusije je, da premosti prepad med učiteljstvom in med zavodi, kjer dobiva učiteljstvo svojo izobrazbo; dati hoče možnost učiteljstvu na eni strani, da odkrito izrazi svoje zahteve ter pokaže potrebe vzgoje med našim narodom, na drugi strani pa hoče dati profesorjem učiteljskih prikloni, da jasneje spoznajo naloge, ki jih današnja doba stavi njihovemu delu.

Le tedaj bo učiteljska izobrazba dobra, ako bo temeljila na delu v današnji narodni šoli z vsemi potrebami po reformi in ako bo v stalnih stikih z učiteljstvom. Učiteljstvo samo najboljšo pozna potrebe pri svojem delu ter lahko stavi jasne in konkretne zahteve, ki si jih želijo tudi profesorji učiteljskih.

Diskusija se vrši v sredo, dne 13. aprila ob 10. uri dopoldne v telovadnici drž. ženskega učiteljskega v Mariboru. Za uvod razvije prof. dr. Žgeč Franjo nekaj najvažnejših problemov, ki bi naj tvorili izhodišče diskusije. Glavno jedro sestanka pa naj tvori diskusija o zahtevah učiteljstva na učiteljsko izobrazbo. Natančni spored diskusije se določi na sestanku samem. Vprašanja, ki bi se obravnavala, bi bila na pr.:

Delo učitelja v osnovni šoli med kmetijskim, delavskim in meščanskim prebivalstvom in izobrazba učiteljska.

Uvajanje delovne šole, njeni problemi in izobrazba učiteljska.

Kulturna misija učitelja med narodom in njegova izobrazba.

Vzgoja naroda in izbor učiteljskega naraščaja.

Smernice učiteljskem za izobraževanje učiteljskega naraščaja danes.

Največji nedostatki učiteljskih in njih reforma.

Radi načelne važnosti diskusije, ki pomeni prvi korak k vzajemnemu delo-

did. krožek« na sestanku osnovno in meščanskošolsko učiteljstvo cele Slovenije, profesorje moških in ženskih učiteljskih obeh oblasti, ostalo srednješolsko učiteljstvo in vse, ki jih zanima centralni problem vzgoje naroda, problem učiteljske izobrazbe.

V Mariboru, dne 1. aprila 1927.

PEDAGOŠKO - DIDAKTIŠKI KROŽEK V MARIBORU.

— Vsi sreski šolski nadzorniki ostanejo do konca tekočega šolskega leta na svojih mestih in se izvrši redukcija, kakor poročajo iz Beograda, šele s prihodnjim šolskim letom. Pov. UJU je uspelo s svojo spomenico v toliko, da se je zvišalo število nadzornikov okrajev za ljubljansko in mariborsko blast za tri mesta na ta način, da je odpadel medjimurski nadzorniški okoliš iz števila, ki je bilo določeno za mariborsko oblast (ter kastavski šolski nadzorniški okraj iz števila, določenega za ljubljansko oblast. Poleg tega je bilo število zvišano za en srez od prvotno predvidenega števila, z Medjimurjem in Kastvom vred. Porazdelitev ni povsem posrečena, kajti pri nekaterih spojitvah, n. pr. Kamnik-Litija se bodo kmalu pokazale nepravilnosti, ki bodo same zahtevale revizije. Prepričani smo, da bodo tudi gg. nadzorniki iznesli svoje stvarne pomisleke.

— Nova porazdelitev in združitev nadzornikov okolišev. I. V zagrebški oblasti: Mesto Zagreb za vse osnovne šole, obrtne, ženske strokovne, meščanske in dvorazredne trgovske. Nadzorniški okraj: Zagreb za srez Zagreb-Samobor; Sisak za srez Sisek-Velika Gorica; Zlatar za srez Zlatar-Ivanec-Novi Marov; Križevci za srez in mesto Križevci-Dugo selo-Cazma; Jastrebarsko za srez Jastrebarsko-Karlovac; Krapina za srez Krapina-Klanjec-Pregrada; Varaždin za srez in mesto Varaždin-Ludbreg; Donja Stubica za srez Donja Stubica-Sv. Ivan-Zelina; za Medjimurje: Čakovec za srez Čakovec-Prelog. V oblasti Primorsko-Krajiški: Petrinja za srez in mesto Petrinja-Kostanjica; Glina za srez Glina-Dvor; Ogulin za srez Ogulin; Karlovac za srez Karlovac-Verbinost-Pisarovina; Delnice za srez Delnice-Čabar-Vrbovsko; Korenica za srez Korenica-Udbina-Donji Lapac; Gospić za srez Gospić-Perušić-Gracac; Sljun za srez Sljun-Vojnić; Otočac za srez in mesto Senj-Otočac-Brinje; Sušak za srez in mesto Sušak-Novi-Crikvenica-Kastav. V osješki oblasti: Osijek za srez in mesto Osijek-Valpovo; Našice za srez Našice-Donji Miholjac; Djakovo za srez Djakovo; Slav. Brod za srez Slav.

Brod; Nova Gradiška za srez Nova Gradiška-Novska; Slav. Požega za srez in mesto Slav. Požega; Daruvar za srez Daruvar-Pakrac; Kutina za srez Kutina-Gorečnica; Bjelovar za srez in mesto Bjelovar-Grubišno Polje; Koprivnica za srez Koprivnica-Gjurgjevac; Virovitica za srez Virovitica-Slatina. V ljubljanski oblasti: Ljubljana za srez Ljubljana mesto (brez meščanskih šol) in Ljubljana okolica (vzhodni del); Ljubljana za srez Ljubljana-okolica (zahodni del); Logatec; Kamnik za srez Kamnik-Litija; Kočevje za srez Kočevje; Krško za srez Krško; Kranj za srez Kranj-Radovljica; Črnomelj-Novo mesto za srez Črnomelj-Novo mesto; Brežice (Laško) za srez Brežice-Laško. V mariborski oblasti: Celje za srez Celje-Gornji grad; Dolnja Lendava (Murska Sobotica) za srez Dolnja Lendava-Murska Sobotica; Slovenjgradec za srez Dravograd-Slovenjgradec; Ljutomer (Ptuj) za srez Ljutomer-Ptuj; Maribor za srez Maribor-desni breg-Konjice; Maribor za srez Maribor-levi breg (Maribor mesto brez meščanskih šol); Šmarje pri Jelšah za srez Šmarje-Kozje Rogatec. V splitski oblasti: Knin za srez Benkovac-Knin; Šibenik za srez Šibenik-Biograd; Sinj za srez Sinj-Imotski; Supetar za srez Supetar-Hvar; Split za srez Split; Krk za srez Krk. V dubrovniški oblasti: Dubrovnik za srez Dubrovnik-Korčula; Makarska za srez Makarska-Metkovići.

— Kedaj stopi v veljavo ukaz o novi porazdelitvi nadzornikov okolišev. Po odloku ministrstva prosvete O. N. br. 19.056 se bode način in čas likvidiranja ukiniteljnih nadzornikov okolišev javil prosvetnim oddelkom naknadno. V srezih, kjer ni šolskega nadzornika, naj odredi prosvetni inspektor osebo, ki naj izvrši inspekcijo za leto 1926./27.

— Izprememba pri oblastni prosvetni upravi v Ljubljani. Kot prosvetni šef je bil razrešen službene dolžnosti dr. Dragotin Lončar in je bil na to mesto imenovan prof. dr. Karel Capuder.

— Zahvalil se je za mesto prosvetnega inspektorja v Ljubljani. Novoimenovani šef prosvetnega oddelka v Ljubljani gosp. dr. Karel Capuder se je, kakor čujemo, zahvalil za imenovanje prosvetnim inspektorjem. Do nadaljnjega vodi posle dosedanji prosvetni inspektor gosp. dr. Drag. Lončar. Ostavka dr. K. Capudra na položaj prosvetnega inspektorja še ni sprejeta.

— Izpremembe pri prosvetnem oddelku v Mariboru. Upokojeni so prosvetni inspektor g. dr. Leopold Poljanec, oblastni šolski nadzornik g. Ivan Vrščaj, v Ljubljani pa g. dr. Vidic in dr. Karlin. Za prosvetnega inspektorja v Mariboru je imenovan g. dr. Kotnik. — Ako so take izpremembe v kateri koli sferi, pa tudi v med šolskim letom, zelo dvomimo. Tudi politične stranke si s personalnimi izpremembami ne bodo koristile. Najmanj pa je odobrati in je v korist države, če se upokojijo državni uradniki, ki niso dopolnili polne službene dobe.

— Občni zbor Učiteljske tiskarne se vrši 13. t. m. ob 10. uri na magistratu in ne v Učiteljski tiskarni v Ljubljani. V interesu zdruge, ki rabi mirnega razvoja in prevdarnege gospodarskega dela so se spoznale združniki, ki jim je na prospehu zadruge za kompromisno postopanje, da se iz zadruge odpravijo vsa osebna, stanovska in strankarska nasprotja, ki bi utegnili za drugo škodovati. V to svrhu naj prevzame upravo tiskarne odbor, ki bo dal te garancije in bo užival polno zaupanje vsega učiteljstva, kakor je to pri Učiteljskem zdraviliškem domu, Učiteljski hranilnici in posojilnici ter pri Učiteljski samopomoči.

— Društvo slov. učiteljic v Ljubljani javlja svojim članicam, da se zborovanje ne vrši kot običajno o velikonočnih počitnicah. — Vršilo se bo pozneje. Čas javimo pravočasno!

— Umestno priporočilo. Prosvetni minister je izdal odlok, v katerem opozarja učiteljstvo na previdnost pri sklepanju zakonov. Pri izbiranju zakonskih drugov (žic) naj ne vodijo učiteljstvo materialistični, temveč višji etični motivi. Za srečen zakon pravi g. minister je povsem potrebna duševna sorodnost.

— Blagajnike okrajnih učiteljskih društev prosimo, da nakazujejo mesečne prispevke za »Zvezo državnih nameščencev« in za »Učiteljski pevski zbor« glavni blagajni UJU, ki obračuna potem z imenovanimi ustanovama. Ti prispevki s številom članov naj se označijo v mesečni prijavi posebej.

— Usposobljenostni izpit iz srbohrvaščine je preložen. Ministrstvo prosvete je z odlokom O. N. br. 6936 z dne 26. marca 1927 odločilo, da velja odredba o izpraševanju srbohrvaščine pri izpitih učne usposobljenosti za osnovne šole šele od novembra 1927 dalje.

— Umrla je v ljubljanski bolnici gospa Marija Krolej, vdova šolskega upravitelja in učit. žen. ročnih del na Zidanem mostu. Pogreb je bil v torek 5. t. m. na pokopališču k Sv. Križu. — Preostali naše sožalje.

— Postranski posli učiteljev. Prosvetni oddelek opozarja učiteljstvo, da mora po čl. 94. uradniškega zakona zaprositi za dovoljenje, ako opravlja kako postransko službo, za katero prejema nagrado. Mišljenje so predvsem službe organistov in občinskih tajnikov. Nikakor pa ni dovoljeno, da bi učitelji bili zastopniki ali agenti raznih trgovskih podjetij, kar izrecno prepoveduje odlok. — Za pouk na obrtnih, trgovskih in kmetijskih nadaljevalnih šolah ni treba prositi za dovoljenje.

— Zdravstveno pedagoški teden v Berlinu. Zdravstveno pedagoški teden v Berlinu je sklenila prirediti tamkajšnja mestna šolska oblast skupno z raznimi učiteljskimi organizacijami v dnech od 15. do 22. maja t. l. Prireditelj ima namen dokazati, da so izdatki, ki se porabijo v prid prospaha možnega šolstva dobro naloženi, zlasti pa da so dosedanje zdravstveno-pedagoške metode pouka in vzgoje donesle mnogo uspeha ter da je pomožna šola v Nemčiji uspela v svojem stremeljenju, usposobiti duševno, moralno in fizično manjšospobno dečo za produktivno delo. Prireditelji hočejo pokazati udeležencem svoje delo s teoretičnimi razglabljanji, s pogledom na praktične uspehe celokupnega specialnega šolstva, z razmotrivanjem v psiholoških in metodiških vprašanjih, z obsežno razstavo otroškega dela, učil in samoučil ter učnih načrtov. Na ta način bo udeležencem dana prilika, da se pri viru informirajo o delu specialnega šolstva vseh panog slepe, gluhohe in manjnadarjene dece ter se pouče v vseh aktualnih vprašanjih moderne specialne pedagogike. Ogledali in hospitirali bodo lahko v otroških vrstih, pospeševalnih razredih osnovnih šol, pomožnih šolah s pripravljalnimi razredi, zavodih za nagluhe s slabo razvitim govorom, v šolah za kratkovidne, šolah v prostem zraku za tuberkulozne (Freiluftschule), gluhohe, zahvalno za slepe in slepe-gluhohe, šolah za pohabljenice in različnih vzgojnih zavodih. Da bo prireditelj bolj uspela, so se združili k skupnemu delu vsi mestni, državni in privatni zavodi. — O teoretičnih vprašanjih bodo predavali najodličnejši univerzitetni profesorji, znameniti zdravstveni pedagogi in zdravniki. Prijave do 1. maja: Mag. Schulrat Fuchs, Berlin C 2, Stadthaus. Prijavna taksa: 10 M.

— Tovarišem in tovarišicam iz Primorja javljamo, da se je na naš poziv v »Učit. Tovarišu« z dne 10. marca t. l. javilo 57 učnih oseb, ki žele ureditve državljanstva in svojih pravnih zadev. Vse spise smo odstopili poverjenemu našemu zaupniku, ki bo izdelal elaborat, da ga predložimo na merodajna mesta. — UJU — poverjeništvu Ljubljana.

— Natečaj referatov za Glavno skupščino UJU v Skoplju. Na podlagi odloka širjega glavnega odbora UJU od 12. marca 1927 razpisuje Izvršni odbor natečaj za sestavo dveh referatov za skupščino Udruženja Jugoslovenskega Učiteljstva v Skoplju. Teme so: 1. Program naše organizacije v bodočnosti. Ta referat mora vsebovati v glavnem: a) Razvoj stanovske zavesti. b) Zidanje učiteljskih domov po oblastih in zvezi z drugimi ustanovami. c) Dviganje socialnega, moralnega in integralnega učiteljskega nivoa. 2. Način in sredstva za izboljšanja naših prosvetnih razmer, posebno onih v južni Srbiji. — Referati smejo biti samo tako dolgi, da se jih prečita v pol ure. Prosvetno pravico prijave imajo člani UJU. Rokopise je poslati Izvršnemu odboru UJU v Beograd (Učiteljski dom) do 15. junija t. l. Dva najboljša referata dobita denarno nagrado, a druga dva najboljša, nagrado v višini honorarja za tisk v »Učitelju«. — Izpisarne Izvršnega odbora UJU v Beogradu, dne 12. marca 1927. leta.

— Še P. R. K. (Odgovor tov. Mrovljetu.) Podpisani nisem napisal svojih pomislekov v 32. številki našega stanovskega lista zato, da se bomo zdaj pripravili o sami organizaciji R. K. in o njeni potrebi v današnjem materialistično navdahnjeni dobi. Pokazal sem le na hibe, ki jih opažamo in nič drugega. V želji, da jo populariziramo med masami želim popolno enakopravnost slovensčine na vseh tiskovinah in v vseh publikacijah. Želeč ji pozitivnega uspeha hočem biti zdravnik ne pogrebec, toda do dosege njenega ideala je pot še dolga in 27. oktobra iz Aten poslane korinte, ki so prišle 27. marca na cilj, nam to nazorno dokazujejo. Življenja in iniciative vanjo, ker nam nudi s svojo ideologijo izhod iz težke krize. Dario, ki me je razburilo, pa leži pri poverjeništvu na vpogled. Sicer pa sem se kesal takoj po odpošiljavi, ker vem, da je danes nemogoča kritika, ki bi je ne preobrnil in napačno razumeli. Toda moj preklek dopisa je prišel prepozno v Ljubljano in greh je bil narejen. Zato mea culpa. — Mervič.

— Nov član Izvršnega odbora UJU. Na mesto g. Stankovića, ki je radi preobloženosti z delom izstopil iz Izvršnega odbora UJU, je izvoljen na seji dne 26. marca na njegovo mesto namestnik g. Borivoje Đorđević, upokojeni učitelj iz Beograda.

— Ostavka g. Mil. Stankovića. Bivši predsednik UJU in urednik »Narodne Prosvete« g. Mil. Stanković je podal ostavko na svoje odborniško mesto v Glavnem odboru UJU. Svoj odstop motivira s tem, da mu je vsled nastalih družinskih razmer nemogoče udeleževati se sej uprave. Izvršni odbor UJU sicer obžaluje ostavko g. Stankovića, a jo je moral odobriti, ker je uvidel, da sloni motivacija na uvaževanja vrednih podatkih in da je g. Stankoviću radi istih resnemogočeno nadaljnje delovanje. Za dosedanje delo pa se mu Izvršni odbor iskreno zahvaljuje in ga naproša, da v svojem nadaljnjem delovanju, posebno kot občinski odbornik ne pozabi na interese Udruženja.

— Potovanje na Češko in Poljsko. Izvršni odbor UJU priredi potovanje v Prago in Varšavo. Tega potovanja naj bi se udeležilo 100 učiteljev(ic) iz vse kraljevine. Vsi, ki bi se hoteli udeležiti tega potovanja, se morajo prijaviti Izvršnemu odboru UJU v Beogradu do 12. aprila t. l. in navesti ali želijo brezplačno prenočišče, v katerem razredu se hočejo voziti, ali hočejo potovati z brzim ali osebnim vlakom. V prijavi se pa mora vsako obvezati, da povrne stroške,

ki bi nastali s pripravami (potni list, prtljaga itd.). Vsak udeleženec mora pristati na skupno potovanje in vzeti s seboj 2000 Din. Potovanje je projektirano za mesec majnik.

— **Ljubljanski člani Slovenske Šolske Matice** dobe knjige za leto 1926. pri blagajniku SSM na I. deški osnovni šoli na Ledini. Šolska vodstva oziroma ravnateljstva naprošam, da pošljejo ponje skupno za vse učiteljstvo na šoli. — **Blagajnik.**

— **Knjige Slovenske Šolske Matice** so dotiskane ter se razpošljejo še tekom tekočega tedna na posamezne poverjenike, na kar opozarjam članstvo in še posebej tov. poverjenike(ice). Da se prepriča v bodoče vsaka slična zakasnost, kakor je bila letošnja, prosim tov. poverjenike(ice), naj že sedaj ob razdeljevanju knjig pobirajo članarino za leto 1927, ki jo je po pravilih plačati vselej v prvi polovici leta. Prečitajte »Naznanilo« na koncu brošure »Slov. Šol. Matica v l. 1926.« — **Blagajnik.**

— **III. književna tombola Jugoslovske Matice.** Številkami: 24, 7, 43, 33, 34, 68, 21, 6, 53, 51, 48, 49 in 72, ki so bile izžrebane v času od 4. do 25. marca, so bile zadete vse ambe, terne in kvaterne. Dobitki ambe in terne so se vsem, ki so zadeli, že razposlali, kvaterne pa se razpošljajo te dni. V petek 1. aprila so bile na novo izžrebane sledeče številke: 81, 31, 12, 75, 14, 25, 46 in 82 in s temi se je pričela igra za činkvino. Kdor je torej zadel s temi in prejšnjimi številkami činkvino (pet števil v eni vrsti), naj pošlje svojo tablico na naslov Jugoslovske Matice, Selenburgova ul. 7/II. Prihodnje žrebanje se vrši 8. t. m.

Boj za svobodo in neodvisnost učiteljskega stanu.

— **Učiteljstvo ter narodno in državno edinstvo.** Pod tem naslovom je iznesel »Učiteljski nacionalist« v zadnji »Orjun« članek, v katerem pogreva stare otrobe puhle ideologije iz vseh števil »Edinstva« v svojem članku. Jasno je, da dnevni listi nečejo več nasadati peščici oboževalcev frazerstva ter so zapri predale učiteljskim nestrpežem in tudi »Orjuna« je pokazala, kako »visoko« ceni take dopise, da jih postavlja, ker se že ne more ogniti lastnih pristašev — na zadnjo stran. Vsa umetna igra, ki so jo započeli učitelji strankarji za narodnim edinstvom ni rešila trhle barke, na kateri so se hoteli rešiti in zopet splavati na površje. Započeti akciji, da bi na podlagi narodnega edinstva očrnil v javnosti novi pokret učiteljstva, ni nasedel nihče, izvzemši kroga enega dnevnega lista, ki je bil enostrano poučen. Danes je tudi v tem oziru že jasnost. Tudi srbijansko učiteljstvo ni nasedlo, ko se je hotelo sedanje ljubljansko poverjenišvo od »akcijskega odbora« razglasiti za nasprotnika narodnega in državnega edinstva, ker te točke ni vneslo v deklaracijo. Nasprotno! Celo Izvršni odbor UJU, ki sestoji iz samih Srbijancev (o katerih ne more nihče dvomiti, da niso za narodno in državno edinstvo), je smatral za nepotrebno da bi se vnašalo narodno in državno edinstvo v projekt pravil UJU pri sedanji izpremembi ter je povdarjal, da mi učitelji ne rabimo narodnega in državnega edinstva na papirju, ker ga nosimo v svojih srcih in kažemo dovolj v dejanju. Tudi zastopniki hrvaškega učiteljstva, predstavniki zagrebskega poverjenišva UJU niso na zadnji seji Glavnega odbora UJU v Beogradu več povdarjali, da bi ločilo učiteljstvo iz UJU in izven UJU na Hrvaškem narodno in državno edinstvo ampak so celo podčrtavali, da načelni razlik sploh ni bilo, temveč so bila vzrok stanovskih nasprotstev večino ma osebna in strankarska nasprotstva ter spor zaradi gospodarskih ustanov. Iz tega je jasno razvidno, da je bil pokušaj, očrnuti novo poverjenišvo z narodnim in državnim edinstvom, popolnoma ponesrečen in je izpodlel v slovenski javnosti, je izpodlel pri srbijanskem učiteljstvu in je izpodlel pri hrvaškem učiteljstvu. Stališče večine slovenskega učiteljstva glede narodnega in državnega edinstva je prodrlo danes povsod, podčrtavamo ga še »Orjun«, če že hoče vzbujati dvom o našem nacionalizmu. Naglašamo, da ima narodno in državno edinstvo dovolj jamstva in sigurnosti v ustavi, na katero je priseglo vse državno uradništvo in je povdarjeno v projektu šolskega zakona, na katerega bo prisegel vsak učitelj, ko postane zakon. Iz teh razlogov je vsako povdarjanje istega v privatni iniciativi v uradniških organizacijah nepotrebno. Javnost se je dovolj overila, da se nihče ne protivi narodnemu in državnemu edinstvu in da novo poverjenišvo UJU v Ljubljani deluje najpozitivneje v tem duhu ter podpira in pospešuje stremeljenja, ki najbolj krepje to edinstvo — ker je njega delo v skladu z občim narodnim interesom. Odločno pa je večina slovenskega, hrvaškega in srbskega učiteljstva proti političnemu geslaštvu za narodnim in državnim edinstvom, s katerim se hoče deliti posamezne stanove in narod v državne in protidržavne skupine. — Jasno je, da stremi novo poverjenišvo za tem, da združi ves naš stan za složno delo, namenoma so pa zanesli iz osebnih nagibov razdor v naše vrste oni, ki so pozivali učiteljstvo k izstopu iz UJU. Razdor so napravili oni, ki so iz idejnega načelnega stanovskega pokreta uprizarjali in še uprizarjajo osebno in strankarsko gonjo. Pravi nacionalist je oni, ki dela v duhu naroda, da si pridobi njega zaupanje in ga dviga, ne pa oni, ki se odtujuje narodu in ga razdvaja.

— **Pojasnilo.** Na ustanovnem zboru Radovljiškega učiteljskega društva UJU sem javno odgovarjal navzloge bivšega

odbora poverjenišva UJU in zavračal njih istinitost, ne da bi se pri tem dotaknil posamičnih oseb. »Edinstvo« me je napadlo vsled tega v tako nedostojni obliki, da bi moral vložiti tožbo proti listu in tovarišu Schifferju. V svrhu krajšega procesa in iz tovariških ozirov sem pozval tov. Schifferja za našim tajniku g. Rojcu, naj se udeleži našega zborovanja, da na javnem mestu prejme javen odgovor, kajti jaz nikdar ne streljam iz zasede. G. Schiffer se je pozivu odzval le v toliko da je želel govoriti z našimi delegati, v kar je društveni zbor privolil. Po obojestranskih poročilih smo sestavili sledečo izjavo: »Podpisani smo se prepričali, da trditve glede nominiranja kandidata v ožji sosvet temelje na nespornih razumljenjih. Po izjavi poverjenišva UJU Ljubljana z dne 7. marca 1927, številka 1021 je razvideti, da so bila vsa društva istočasno obveščena o nominiranju predsednikov za sestanek delegatov, ki naj določijo kandidata za ožji sosvet (dopis z dne 18. junija 1926, številka 509). G. Schiffer povdarja po poročilu predsednika, da Radovljiško društvo tega dopisa ni prejelo pred sklicanim sestankom, dočim je bil g. Lapajne mnenja, da je isto o tem obveščeno. G. Lapajne je istočasno z dopisi z dne 2. julija 1926 pozval obe delegaciji v Podbrezje. Kranjski delegati — ki so od železnice oddaljeni — trdijo, da so poziv predsednika prejeli 3. julija 1926, dočim g. Schiffer izjavlja, da ga je prejel predsednik Radovljiškega učiteljskega društva šele 5. julija 1926. Konstatiramo, da bi bilo še možno sklicati sestanek, a tega predsednik Radovljiškega učiteljskega društva ni storil, ker mu ni bil znan namen sestanka. Kandidata je določila pravnoveljavno kranjska delegacija — proti njegovi zasebnosti volji — ob nenavzočnosti in nekrivdi radovljiških delegatov.« — **Smartno, 28. marca 1927.** — Franja Urbančičeva in M. Malesskova, zapisničarici; Andr. Rojce, Jakob Slapar, Anton Lovše, delegati; Josip Lapajne, društveni predsednik; Egidij Schiffer, delegat Radovljiškega učiteljskega društva. — G. Schiffer je predložil le moj dopis z dne 2. junija 1926, dočim nismo imeli prilike konstatirati datum o dostavitvi poverjenišva nega obvestila in smo lojalno upoštevali sklicevanja na predsednikova poročila. Če bi tov. nadzornik Rus sprejel našo ponudbo in vstopil na moje mesto v ožji sosvet, bi ne bilo treba tega brezplodnega prerakanja. J. L.

— **Značilno** je pač, da neki stanovski list posveča največjo pažnjo osebnim gonji. — **Značilno** je, da pada ta stanovski list pod nivo onih listov, ki je na obrekovanjih temeljilo njih politično delovanje in sramotenje našega stanu. **Značilno** je, da politični list napada lastne pristaše, ki s svojim delovanjem dvigajo le stanovsko moralo. **Značilno** je, da politični list zatajuje člane svojega lastnega političnega odbora radi njihovega strogo stanovskega stremeljenja. **Značilno** je, da listi ne priobčajo stvarnih pomanjanih o stanovskem kretanju od svojih lastnih pristašev in dopisnikov. **Značilno** je, da je ogroženo stanovsko pravo po pripadnih lastnega stanu. **Značilno** je, da mora današnji učitelj braniti svojo čast pred natolevanji lastnih tovarišev in političnih soimšljenikov. — **Josip Lapajne.**

— **Nerazumevanje položaja.** Na seji širjega sosveta vršeci se 10. januarja 1926 je tov. g. Rajšp iz Ormoža, ki ga lahko smatramo za veterana med stanovskimi borci, izjavil: »Kar je bilo pred 20. leti, pred 10, 5, da celo pred dvema leti dobro in potrebno, ni več danes umestno. Revizija smotra in smernice stanovskega gibanja je nujno potrebna.« — **e.**

— **Kitajski zid.** Ni bil težaven boj s Kitajci, ki so izza zgodovinskega zidu streljali s puščicami proti poljskim topovom in se na čolnolnih zaganjali v mogočnega križarke. Sloveči zid se je danes porušil, krešejo se sile in duhovi in nedvomno je, da izza zastarelih ruševin vzklije novo življenje, nov narod, ki bo znal ceniti silo svojega ogromnega telesa. — **e.**

— **Po svetovni vojni** je angleški državnik izjavil, da vodilni generali vseh držav niso bili večaki, slabi strategji in da na nje pada vsa krivda dolgotrajne morije (mogoče je mislil tudi na organizacije). — **e.**

— **V narodni muzej** spada vse predvojno politično časopisje in mnogi stanovski listi, da se prosvetni borci sedanjega veka prepričajo, kako se ne sme vzgajati naroda. Srd, sovraštvo, klevete ne blaže nizkih instinktov, ne širijo kulture, ne oplemenjujejo državljanov in jih ne dvigajo k človečanstvu. L.

Učiteljski pravnik.

— **Š Kadrski rok — sprejem v državno službo** — važna razsodba Državnega sveta Br. 44.124/26 od 26. februarja 1927. — Drž. svet je v svojem VI. oddeljenju razmotrival tožbo Glavne kontrole Br. 69.525/26 proti rešenju ministrstva prosvete O. N. br. 9776/26 zbog postavljenja R. P. za učitelja, kateremu je bil odložen nastop kadrskega roka do zvršetka ali opustitve šolanja in to najdalje do 27. leta življenja, pa je prosvetni tožbo, rešenje in ostale akte našel, da je tožba neosnovana, ker prvi odst. toč. 5., člena 4. urad. zakona v zvezi z drugim stavkom čl. 22. urad. zakona ne izključuje postavljenja oseb, katerim je odložena služba v kadru. Z ozirom na to je Državni svet tožbo Glavne kontrole zavrnil. — **Pripominjamo** da je ministrstvo prosvete na podlagi te razsodbe že odločilo v enakem slučaju tovariša I. M. Prizadete tovariše, ki so bili z naknadnimi odloki postavljeni za kontraktualne uslužbenke, opozarjamo na to razsodbo in jih pozivamo, naj napravijo

potrebne vloge uradnim potom na ministrstvo prosvete, se razume, opremljene z vsami dokazili. — S to razsodbo je rešeno vprašanje glede nadaljnega službovanja učiteljev, ki so potrjeni v vojakih in so dovršili 21 let starosti ter jim je na katerikoli način odložen kadrski rok (odnošen poziv itd.).

Razpisi služb.

— **Razpisana** je služba šolskega upravitelja na štiri razredni osnovni šoli v Zavrču, srez Ptuj, mariborska oblast. Prošnje je treba vložiti do dne 20. aprila 1927. Popolni razpis glej v »Uradnem listu«.

Naša gospodarska organizacija.

— **Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani.** V mesecu marcu sem prejel sledeča vplačila: Učiteljsko na Vinici 100 Din, Josip Lapajne, Cerkulje 420 Din, I. deška osnovna šola v Ljubljani 110 Din, Pavla Dežman v Komendi 10 Din, Stefanija Sojer v Farivasi 10 Din, Josip Siegmund v Starem bregu 10 Din, Franc Luznar v Kranju 500 Din. Učiteljska tiskarna v Ljubljani izplačala 2678 Din 90 p od čistega dobička za prodane zvezke v prid Učit. konviktu. Vsi letošnji prispevki znašajo doslej 6876 Din 95 p. **Josip Kobal, blagajnik.**

— **Učit. domu v Mariboru** so darovali: Aladar Vršetič, šolski upravitelj v Fokovcih, Josip Džuban, šolski upravitelj v Križevcih, Karel Čepregi, šolski upravitelj v Martjanjih, Julij Kontler, šolski upravitelj v Turnišču, M. Kontlerjeva, učiteljica v Turnišču, vsak po 25 Din. Namesto venca na grob rajnega g. ravnatelja M. Pirca. Zbirko sklenemo dne 15. marca t. l. **Julij Kontler.**

Društvena zborovanja UJU.

Vabila

— **Okrajno učiteljsko društvo za mariborski okraj** zboruje dne 9. aprila 1927 ob 8. uri v osnovni šoli v Breznu. Spored: 1. Dopisi. 2. Društvene in stanovske zadeve. 3. Konstituiranje pedagoškega krožka. 4. Misijonarji pacifizma — ref. tov. Kopriva. 5. Znanstveni socializem — ref. cand. med. J. Potrč. 6. Slučajnosti. Pričnemo točno! Tovariši in tovarišice prinesite zbrani dovolj materiala. **Odbor.**

— **Učiteljsko društvo za novomeški srez** zboruje v soboto 9. t. m. ob 10. uri dopoldne na deški osnovni šoli v Novem mestu s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo blagajničarke. 3. »O radiotelefoni« predava z demonstrijami tov. Križnik iz St. Petra. 4. Razgovor o odkritju Muhove spominjske plošče. 5. Slučajnosti. Po daljšem presledku pričakujem številne udeležbe. **Predsednik.**

— **Slovenjebistriško učiteljsko društvo** zboruje dne 9. aprila 1927 ob 10. uri v šoli na Spodnji Polskavi. Na dnevnem redu je med drugim predavanje tov. Planerja o matematični geografiji na osnovni šoli. Tovariši! Po sklepu občnega zbora naj bodo do tedaj vse obveznosti minulega leta poravnane, da nas bo tovariš blagajnik vesel. **Predsednik.**

Kulturni krožki:

+ **Učiteljski krožek za sodni okraj Višnja gora** je imel svoje prvo zborovanje 16. februarja v Stični.

Po uvodnih besedah je voditelj sestanka izrekel nekaj misli o namenu in programu našega krožka in prečital došle dopise. Tov. ravnatelj Mervič nam je v nadenournem krasnem predavanju o zgodovinskem pouku podal mnogo lepih misli in odprl nove poglede na predmet. Vsi smo predavatelju hvaležni, ker nam je tudi obljubil, da bo predavanje nadaljeval. Tov. Mervič nam je na kratko poročal o poteku seje širjega sosveta v Celju.

Po skupnem kosilu se je razvila živahna zabava. Prihodnje zborovanje bo 6. aprila v Višnji gori.

Poročila:

+ **Učiteljsko društvo za Ptuj.** Dne 5. marca je imelo učiteljsko društvo za Ptuj in ptujski šolski okraj izreden občni zbor. Poleg običajnih točk dnevnega reda je bilo tudi kratko predavanje o Pestalozziju.

Ob 9. uri prvi občni zbor ni bil sklepčen, zato se je vršil ob 10. uri drugi občni zbor. Navzočih je bilo 76 članov.

Tovariš predsednik v kratkem nagovorju omeni, da se tovarišicam predbaciva nedelavnost. Istina pa je, da vsaka tovarišica prav rada pomaga pri delu povsod, kjer je to treba.

Tečaj za deška ročna dela se bo privedil le za člane učiteljskega društva. Nadalje konstatira, da sta delegata tukajšnjega učiteljskega društva pravilno razumela besede tov. Schella, izgovorene na seji širjega sosveta v Celju. »Tega pa nismo vedeli«, ker se je celo zahtevala protokolacija istih po nekem delegatu.

Nato otvori tov. predsednik občni zbor. Tajnica prečita zapisnik zadnjega zborovanja. Isti se odobri.

Dopisi. Važni dopisi so oni, s katerimi je tov. Zolnir, kot pooblaščenec opozicije javljal izstopivše člane. Prečita se prva »Izjava« z 21 podpismi. Neveljavni je podpis tov. (ice), ki je že skoraj leto dni na dopustu in članarino v tem času ni plačevala. Zato ni mogla kot član izstopiti iz društva.

Nadalje sta med temi 21 izstopivšimi člani tudi dve tovarišici, kateri sta takoj po svojem šolskem upravitelju preklicali svoj izstop, ker jih je le-ta brez njihove vednosti podpisal na »Izjavi«.

Odbor je v svoji seji sklenil, da prizna za izstopivše člane le one, ki se pismeno ali ustmeno s sami javijo, da zapuščajo društvo.

Glede sreskih šolskih nadzornikov vzame društvo stališče, da naj ostane doseđani sreski šolski nadzornik na svojem mestu, da se pa ustreže poverjeništvu s tem, da se imenuje za rezervna kandidata dva tovariša, enega iz ptujskega, drugega iz ormoškega okraja.

Ciril Metodovi družbi bo učiteljstvo radevolje pomagalo pri njenem delu v obmejnih krajih. Tudi predavatelj je učiteljstvu dobrodošel.

Obenem naznani tov. predsednik, da je poverjenica za Ciril in Metodovo družbo v učiteljskem društvu tovarišica Anica Bezjakova, poverjenik za Jugoslovensko Matico pa tov. Dušan Šestan.

Demisija odbora. Tov. Šestan prečita »Izjavo« odbora, s katero ta podaja demisijo. Glasi se:

Z ozirom na nastali položaj odbor ne more smatrati zadnjih volitev kot izraz upanja, to pa vsled tega, ker je predlog za njega izvolitev izšel iz vrst onih, ki so izstopili iz društva.

Iz istega vzroka smatramo, da je bil ta postopek manevar, zlasti še, ker so se isti člani, iz katerih vrst je izšel predlog za izvolitev odbora, izrazili, da naj oni, ki so zavolili voz v jarek, istega sami zopet vlečejo. Padli so tudi očitki, da je dosedanja odbor članstvo teroriziral in ni dopuščal svobode izraza in mišljenja članstva.

V svesti si, da je bilo odborovo postopanje pred to izvolitvijo v skladu z interesi društva in pravil, v svesti si, da odbor članstva ni teroriziral, smo člani odbora vsled vseh teh navedenih vzrokov prisiljeni podati ostavko na svoje položaje in prosimo članstvo, da v tajnem glasovanju izvoli odbor, v katerega bode imelo v resnih trenutkih popolno zaupanje.

Ptuj, 5. marca 1927.

Kunst m. p. Lj. Musek m. p. Bežjak m. p. Kerbler m. p. Dušan Šestan m. p. Luknar m. p. Kaukler m. p. Randl m. p.

Volitve. Predsedstvo prevzame tovariš Marinič, najstarejši član zbora ter vodi volitve.

Po 10 minutni prekinitvi prično skrutinatorji svoj posel, ki ni bil baš lahek. Volilo se je z listki brez vsakršne kandidatne liste, da se tako uveljavljajo volja učiteljstva.

Za predsednika je bil izvoljen tov. Šestan, ki takoj po izvolitvi zavzame svoje mesto ter vodi še volitve odbora.

Iz množice imen se naposled izkristalizira odbor. Izvoljeni so: tovarišici Luknar, Bežjak ter tov. Musek, Čokl, Peček, Jančič, Kunst in tovarišica Kaukler.

Izvoljeni so bili še štirje namestniki in trije pregledovalci računov.

Predavanje. Med skrutinijem je referirala tovarišica Mervičeva o Pestalozziju, čigar 100-letnico smrti slavimo sedaj. Tovarišica je orisala velika Pestalozzija kot človeka ter je podala par interesantnih prigodb iz njegovega življenja. Škoda samo, da se je ta referat stavil na dnevni red ob volitvah. Pestalozzi bi pač zaslužil, da ga učiteljstvo ne spozna samo kot človeka, marveč in to posebno kot velikega pedagoga.

Slučajnosti. Učiteljstvo je soglasno zahtevalo, da odloži sedanji zastopnik učiteljstva v ocenjevalni komisiji svoje mesto, ker je z izstopom iz društva izgubil zaupanje večine učiteljstva.

Resolucije: Tov. Jančič poda tešle resolucije:

1. »Učiteljski Tovariš« naj objavlja informativne in aktualne članke, ki se tičejo šole in učiteljstva, nadalje razprave in študije pedagoške in znanstvene vsebine, naj nam pove kaj več o hrvaškem in srbskem učiteljstvu, o gibanju učiteljskih društev in o gospodarskih podvzetjih učiteljskih organizacij. Politične in osebne zadeve pa naj opušča v prid slogi, ugledu in napredku učiteljskih vrst. Naš položaj zahteva, da branimo in uvažujemo čast svojega stanu pri vsakem svojem stanovskem članu kakor častniki in duhovniki. Naše glasilo »Učit. Tovariš« mora visoko plavati nad nizkotnimi strastmi posameznikov, voditi nas mora k ljubezni in lepoti v s e g a, ter nas varovati vsakih drugih zmot.

2. Da se povzdigne važnost ter poglobi stanovsko-kulturna smer učiteljskih društev in zborovanj, naj vsebuje dnevni red domačih učiteljskih sej vselej tudi točko »Učiteljsko zborovanje«. Tu bi se v podrobnejši lažje iznesle kritike, debate, nasveti, želje v povzdignje našega stanu, mesto na zborovanjih, za pomen katerih še dolgo ne bomo dozoreli.

Obe resoluciji se sprejmeta po kratki debati.

Prihodnje zborovanje se določi za 2. april.

Valentina Kaukler, tajnica.

+ **Občni zbor okrajnega učiteljskega društva za Radovljico UJU** z dne 18. marca 1927 v Bohinjski Bistrici.

Izvršil se je pozdrav in govor sklicateljica na navzoče članstvo s pojasnilom, zakaj se je ponovno vršil ustanovni občni zbor.

Volitev odbora je bila po listkih.

Odbor je sledeči: Predsednik Stanko Žagar; tajnik Ivan Žagar; blagajničarka Ema Pibovec; podpredsednik Slavko Mrovčje. Ostali odborniki pa so: Zupančič Fr., Wider Joža in Razinger Valko. Namestni

ki pa: Zirovnik Minka, Hafner Kristina in Jagodic Frančiška. Pregledovalca računov sta: Hafner Franc in Siherl Janko.

Delegat za pokrajinsko skupščino Slavko Mrovlje, namestnica Minka Celar.

Delegat za državno skupščino Zupančič Franc, namestnica Majcen Ruža.

Gospodarsko poročilo se je širjega sveta v Celju je razložil predsednik, podrobna in stvarna pojasnila pa je podal blagajnik poverjenstva UJU Ljubljana Rado Grum.

Predavanje tov. Slavka Mrovljeta: Po Českoslovaški in o krožkih.

Slučajnosti: a) Prečital se je dopis tovariša Karla Doberška iz Prevalj o zadevi pomožne akcije tovariša Möderdorferja. Na predlog predsednika sklenske članstvo, da prispeva mesečno po 2 Din, počeniši z marcem, dokler ne bo zadeva urejena. Priporoča se tudi to ostalim društvom radi lažjega odplačevanja in radi moralnega učinka na vse članstvo.

b) Prečital se je dalje dopis poverjenstva UJU Ljubljana glede dopisov o naših stanovskih zadevah v razne dnevnike. Sklene se soglasno, da so za nas v vseh zadevah merodajna edinole stanovska glasila.

c) Na dopis Ciril Metodove družbe Ljubljana se sklence, da se povabi o priliki tov. Fr. Skulja, da na kratko predava o zadevi omenjene družbe.

H koncu se oglasi tov. Dimnik iz Ljubljane, ki v kratkih stvarnih besedah pojasni ves potek o boju za deklaracijo in našem sedanjem stanovskem položaju. Na koncu se predsednik zahvali članstvu za udeležbo, posebej pa še tovarišema Dimniku in Grumu za njihova poročila. Članstvo se je nato v dobrem razpoloženju udeležilo skupnega obeda, nakar se je razšlo. — Fran Zažar, zapisnikar.

+ Kamniško učiteljsko društvo je zborovalo v ponedeljek, dne 7. marca 1927 v Domžalah. Od 98 članov jih je bilo navzočih 75.

Tovariš predsednik je otvoril zborovanje in pozdravil vse navzoče. Čestital je tovarišu Hitiju k njegovi sedemdesetletnici z željo, da bi ga imeli še dolgo vrsto let v naši sredi. Nato je prebral poslovilno pismo g. sreskega referenta Pretnarja, ki je imenovan za sreskega referenta za ljubljansko okolico.

Zatem so se prebrali došli dopisi. K učiteljskemu pevskemu društvu je kamniško učiteljsko društvo že pristopilo kot ustanovni član, vsakemu posameznemu članu pa je na prosto dano, da pristopi kot podporni član k učiteljskemu pevskemu zboru. Nadalje je podal zastopnik poverjenstva UJU v Ljubljani tov. Lapajne nekaj pojasnil. Društvo je sprejelo predlog, da je poverjenstva UJU v Ljubljani dolžnost, da nam pošlje svojega zastopnika, da smo na ta način v stiku s poverjenstvom. Zastopnik poverjenstva naj vedno poseča vsako društveno zborovanje, društveni odbor pa ga mora vedno pismeno vabiti.

Zapisnik zadnjega občnega zbora se je prebral in vzel na znanje. Tov. blagajničarka je omenila, da se mora s 1. aprilom poravnati tudi članarina za zvezo državnih nameščencev.

Referat tov. Božiča je vsled obilice drugega gradiva odpadel in se prestavil na prihodnje zborovanje. Nato je prišlo poročilo o seji širjega sveta.

Pri slučajnostih se je glede delovnega programa UJU izvolil anketni odbor, ki ga tvorijo tovariši: Arrigler, Mayer in Ste-novec.

Dan in kraj prihodnjega zborovanja bo določil društveni odbor.

+ Slovenjgraško učiteljsko društvo je zborovalo 5. marca 1927 v Št. Ilju pod Turjakom. Od 35 je bilo navzočih 20.

Po pozdravu tov. predsednika v imenu društva ter tuk. kr. šolskega sveta in občine se je prečital in odobril zapisnik zadnjega zborovanja.

Nato je sledilo poročilo seje širjega sveta UJU — poverjenstvo Ljubljana dne 2. februarja 1927 v Celju po tov. predsedniku Purkhartu. Obširneje je bilo poročilo »Revizija«, ki pa ni bilo razveseljivo.

Društvene in stanovske zadeve: prečitajo se došli dopisi. Radi ugodnejše žel. zveze prosi društvo velikega župana mariborske oblasti, da se ustanovi v Celju komisija zdravstvenega odseka za bližnje srece. Zlasti pridejo v tozadevnem oziru v poštev šole: Št. Florijan v Doliču, Št. Ilj pod Turjakom, Št. Jošt na Kozjaku ter Št. Vid nad Valdekom.

V »Sklad Möderdorfer« plačuje učiteljsvo tega okraja za nedoločen čas mesečno 100 Din.

Po zborovanju se je podalo učiteljsvo z gorsko železnico v Mislinjski graben, 11 km daleč ter si ogledalo na povratku tvornico lepenke, cementnih sodov i. dr.

Na željo učiteljstva se bo vršilo prihodnje zborovanje skupno z učiteljskim društvom Mežiška dolina. Dan se bo objavil pravočasno.

+ Belokranjsko učiteljsko društvo je zborovalo dne 19. februarja 1927 v Metliki. Od 83 članov navzočih 44.

Tov. predsednik je pozdravil vse navzoče, osobito tovarišici in tovariša preko Kulpe, ki so posetili zborovanje. Iskreno se je zahvalil sreskemu šol. nadzorniku G. Lukežiču, ki odhaja v drug okraj in mu želel uspeha.

Obilo čestitk je prejel tov. Barle za svoj godovni dan, tovarišici Šetinova in Gostiševa pa k venčanju.

Zapisnik o zadnjem občnem zboru se je prečital in odobril.

Tov. Živojinovič je v svojem predavanju »Gorski vjenac« pokazal vso lepoto te knjige in prejel za to zahvalo vseh navzočih, ki so z zanimanjem poslušali njegovo predavanje.

Društveni proračun je bil soglasno sprejet.

Soglasno je bil sprejet predlog tovariša Ljubičca, da pošlje društvo na pokrajinsko skupščino 1 delegata, na državno pa 2.

Tov. predsednik je podal poročilo o seji ožjega sveta v Celju. Debata pa pride na vrsto pri prihodnjem zborovanju, ki bo dne 12. marca 1927 v Črnomlju.

IZJAVA.

Usojam si javno vprašati, kaj se pravzaprav hoče z mení neumljivo akcijo proti meni že več kot dve leti v službi in izven nje. Menda zbog nekíh mojíh písem nímam míru nóč in dan.

V Ljubljani, dne 7. aprila 1927.

Alojz J. Kresal, učitelj.

Vsaka šola in slovenska hiša mora imeti knjigo pesmi:

E. GANGL:

★ **HRAM** ★
SLAVE

Broš. 30 Din, eleg. vez. 40 Din,
s poštnino 2 Din več.

★
KNJIGARNA
UČITELJSKE TISKARNE
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Književnost in umetnost.

—k »Gruda«, mesečnik za ljudsko prosveto. Izšla je 1.—2. številka, IV. letnika s sledečo vsebino: Tone Gaspari: Invalid Klemen; Manca Komanova: Na Gorenjskem je lušno; dr. Matanič: Naloga petega stanu; Miloš Štibler: O kmetijskih zbornicah; Knaflič: Opozorilo konjerejem; Krambergerjeva: Vzgoja in izobrazba kmetijskih deklet; Brodar: Po gozdu in polju; Sandrič: Poljšak: Kuhinja in vrt; Krambergerjeva: Negujte cvetlice in Organizacijski vestnik.

—k Izvestje državne nižje kmetijske šole v Št. Juriju pri Celju za leto 1925./26. prinaša poleg kratkega zgodovinskega pregleda zavoda tudi šolsko in gospodarsko poročilo. Iz poročil je razvidna dobra orga-

nizacija in še boljše gospodarstvo te šole. Za našo agrarno državo bi bilo potrebno precejšnje število takih šol, ki jih pa žali bog nimamo.

Rokotvorni pouk.

Vse potrebščine za
KNJIGOVEŠTVO IN KARTONAŽO
dobite najceneje v trgovini

„ŠAGRIN“ dr. z o. z.
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 6.
(nasproti Hotela Union.)

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva. vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5.—

NOVA ŠOLSKA TABLA
dvojna, na skripcih, se ugodno proda. Ponudbe na upravo U. T.

ZGODOVINSKO UČNO SNOV,

ki jo predpisuje novi učni načrt, dobite v J. Nerat: „Zgodovinski čitanki“, ki jo je založila Učit tiskarna v Ljubljani. Cena je 15 Din.

UPRAVA POPOTNIKA
ima več nevezanih letnikov Popotnika na prodaj do leta 25/26 à 20 Din od leta 25/26 à 50 Din. Dalje ima posamezne številke vseh letnikov à 5 Din kom na razpolago.

UPRAVA ZVONČKA
ima več vezanih in nevezanih letnikov na prodaj in sicer boljše veza-

ne à 60.— Din, navadno vezane à 45.— Din in nevezane à 30.— Din. Dalje ima nešteto posameznih števil vseh letnikov à 3.— Din komad na razpolago.

Z LAHKOTO DOSEŽATE DOBRE USPEHE PRI POUKU.
ako imate uvedene ročne zemljevide kulturnih

skupin, katere je izdal Učit. dom v Mariboru. Izšli so sledeči: I. Pohorje s Kozjakom, — II. Slov. gorice s ptujskim in dravskim poljem, — III. Prekmurje z Medjimurjem, — VI. Celjska kotlina s Spodnjim slov. Posavjem, — V. Ljubljanska in Mariborska oblast (Slovenija). Cene znižane.

VSEM SOLAM IN KRAJNIM ŠOLSKIM SVETOM

OFERIRAM

AMERIKANSKO PRAŠNO OLJE

BREZ DUHA, ZNAMKE HYGENIE

PO NAJNIŽJIH CENAH IN VSAKO KOLIČINO

AVGUST ŽLAHTIČ

RAZPEČEVALEC AMERIKANSKIH MINERALNIH OLJNATIH PRODUKTOV

MARIBOR

SLOVENSKA UL. 2.

Pravkar izšlo!

NOVO!

Pravkar izšlo!

A. Novak: RISANJE

s podrobnim učnim načrtom in navodilom za prvih osem šolskih let.

Delo obsega v posebnih ovitkih predloge za I.—II., posebej za III., za IV., V., za VI.—VIII., posebej perspektivo za VI.—VIII. in naposled geometrijsko risanje za VI.—VIII. šolsko leto. Na čelu predlogam je drobna 52 strani broječa knjižica s potrebnimi navodili in podrobnim učnim načrtom za vsa leta osnovne šole. — Cena v močni lepenki opremljeni zbirki z okusnim zunanjim napisom znaša Din 500.—

Novakovo „Risanje“ je odobreno od prosv. odd. za Slovenijo ter je neobhodno potrebno učilo za vsako osnovno in meščansko šolo. Da se omogoči nakup znamenitega dela, je založništvo pripravljeno dovoliti učiteljsstvu plačevanje v 2—4 zaporednih mesečnih obrokih.

Naročila sprejema **KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI, Frančiškanska ul. 6.**

Naročajte vsa tiskarska dela
za društva, šole, urade itd. itd.
v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!